

POLIČKA

PROGRAM REGENERACE
MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY

Akce: **POLIČKA - PROGRAM REGENERACE MĚSTSKÉ
PAMÁTKOVÉ ZÓNY**

Objednatel: Město Polička

Jednatelé společnosti: Ing. arch. Vladimír Pacek
Ing. Jan Hršel

Projektanti: Ing. arch. Vladimír Klajmon
Ing. arch. Pavel Ducháček
Ing. Pavel Veselý
Mgr. Martin Novotný

Brno, říjen 2008

Tel.: 54517 5791 – 5799

54517 5890 – 5896

e-mail: klajmon@usbrno.cz

duchacek@usbrno.cz

SEZNAM DOKUMENTACE:

A. TEXTOVÁ ČÁST

- 1) – ÚVOD
- 2) – CHARAKTERISTIKA MĚSTA, ZHODNOCENÍ JEHO SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNEK
- 3) – ZÁSADY OBNOVY HISTORICKÝCH HODNOT PAMÁTKOVĚ CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ
- 4) – ZÁMĚRY A CÍLE PROGRAMU REGENERACE MPZ
- 5) – ÚČINNOST DOSAVADNÍCH PROGRAMŮ A DALŠÍ POSTUP REGENERACE
- 6) – PŘÍLOHY

B. GRAFICKÁ ČÁST

B.1 – OCHRANA HODNOT ÚZEMÍ	1 : 2 000
B.2 – LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ	1 : 2 000
B.3 – VLASTNICKÉ VZTAHY	1 : 2 000
B.4 – PLÁN REGENERACE HRADEBNÍHO SYSTÉMU MĚSTA	1 : 2 000
B.5 – PLÁN REGENERACE OBJEKTŮ	1 : 2 000
B.6 – PLÁN REGENERACE VEŘ. PROSTRANSTVÍ A TECH. INFRASTRUKTURY	1 : 2 000

C. – F. TABULKOVÁ ČÁST

- C. – KATALOG PROJEKTŮ K OBNOVĚ MĚSTSKÝCH HRADEB
- D. – KATALOG PROJEKTŮ K OBNOVĚ KULTURNÍCH PAMÁTEK A OBJEKTŮ V MPZ
- E. – KATALOG PROJEKTŮ K OBNOVĚ VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ A ZELENĚ
- F. – KATALOG PROJEKTŮ K OBNOVĚ TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY

A. TEXTOVÁ ČÁST

OBSAH TEXTOVÉ ČÁSTI:

1. ÚVOD	1
1.1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE.....	1
1.2. PODKLADY	1
2. CHARAKTERISTIKA MĚSTA, ZHODNOCENÍ JEHO SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNEK	2
2.1. CHARAKTERISTIKA MĚSTA A KRAJINY.....	2
2.2. HISTORICKÝ A URBANISTICKÝ VÝVOJ MĚSTA	4
2.3. STRATEGIE ROZVOJE MĚSTA, ZHODNOCENÍ SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNEK.....	5
3. ZÁSADY OBNOVY HISTORICKÝCH HODNOT PAMÁTKOVĚ CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ	6
3.1. OCHRANA KULTURNÍCH HODNOT ÚZEMÍ	6
3.1.1. PAMÁTKOVĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ.....	6
3.1.2. NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, NEMOVITÉ KULTURNÍ PAMÁTKY	6
3.1.3. ARCHEOLOGICKÉ LOKALITY	9
3.1.4. VÁLEČNÉ HROBY A POHŘEBIŠTĚ, PIETNÍ MÍSTA	10
3.1.5. OSTATNÍ KULTURNÍ, URBANISTICKÉ A ARCHITEKTONICKÉ HODNOTY	10
3.2. OCHRANA PŘÍRODNÍCH HODNOT ÚZEMÍ	13
3.2.1. OBECNÁ OCHRANA PŘÍRODY	13
3.2.2. OSTATNÍ PŘÍRODNÍ HODNOTY	13
3.3. ZÁSADY OBNOVY HISTORICKÉHO JÁDRA MĚSTA	13
3.3.1. ZÁSADY PRO OCHRANU HISTORICKÝCH HODNOT A URBANISTICKÉ KOMPOZICE	13
3.3.2. OBNOVA HRADEBNÍHO SYSTÉMU MĚSTA	14
3.3.3. ZÁSADY PRO FUNKČNÍ VYUŽITÍ ÚZEMÍ	14
3.3.4. TECHNICKÁ A DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA	14
3.3.5. VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ A ZELEŇ	15
3.3.6. OCHRANA PŘÍRODY, ÚSES	15
3.3.7. VODNÍ TOKY A PLOCHY, ZÁPLAVOVÁ ÚZEMÍ.....	15
3.3.8. NAKLÁDÁNÍ S ODPADY	16
3.4. CESTOVNÍ RUCH A OBNOVA V KONTEXTU CELÉHO MĚSTA	16
4. ZÁMĚRY A CÍLE PROGRAMU REGENERACE MPZ	18
4.1. HLAVNÍ CÍLE ROZVOJE MĚSTA.....	18
4.2. HLAVNÍ CÍLE REGENERACE A OBNOVY ÚZEMÍ MPZ.....	19
4.3. ORGANIZAČNÍ A LEGISLATIVNÍ OPATŘENÍ.....	19
4.4. OBNOVA MĚSTSKÝCH HRADEB	20
4.5. OBNOVA KULTURNÍCH PAMÁTEK A OBJEKTŮ V MPZ.....	20
4.6. OBNOVA VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ, ZELENĚ A TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY....	21
5. ÚČINNOST DOSAVADNÍCH PROGRAMŮ A DALŠÍ POSTUP REGENERACE	22
5.1. MOŽNOSTI FINANČNÍHO ZAJIŠTĚNÍ A OPATŘENÍ K REALIZACI.....	22
5.2. NÁVRH POSTUPU REGENERACE.....	23
5.2.1. VÝSLEDKY PROGRAMU REGENERACE Z MINULÝCH LET	23
5.2.2. ETAPIZACE A ODHAD NÁKLADŮ	25
6. PŘÍLOHY	26
6.1. VÝBĚR Z MEZINÁRODNÍCH DOKUMENTŮ O OCHRANĚ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ	26
6.2. PODMÍNKY PAMÁTKOVÉ PÉČE VYPLÝVAJÍCÍ Z PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ (VÝBĚR).....	28

1. ÚVOD

1.1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Program regenerace městské památkové zóny Polička (dále PR MPZ) byl zpracován v říjnu r. 2008 na základě *Usnesení vlády ČR č. 209 ze dne 25. 3. 1992 k Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón* (dle Přílohy č. 1 tohoto usnesení) a *Zásad Ministerstva kultury ČR pro užití a alokaci státní finanční podpory v Programu regenerace MPR a MPZ z roku 2003 - ve znění pozdějších změn.*

Program regenerace zahrnuje požadavky Města Polička na postupnou obnovu MPZ, zohledňuje územně plánovací dokumentaci města a další odborné dokumentace. V rámci PR MPZ je navržena obnova hradeb, objektů a veřejných prostranství včetně technické infrastruktury.

Dokumentace je zpracována formou otevřeného systému, který může *Pracovní skupina pro regeneraci* průběžně aktualizovat - podle dosavadního postupu, aktuálních potřeb (města, vlastníků či uživatelů) a podle konkrétních možností financování akcí v jednotlivých letech (kombinace různých zdrojů, změny dotačních programů apod.).

1.2. PODKLADY

název	zhotovitel	datum
Program regenerace MPZ Polička	Ing. M. Masná	8.11. 1994
ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE		
ÚPSÚ Polička, včetně změn ÚPSÚ (I. - IV.)	Projektový ateliér REGIO, Hr. Králové	8.11. 1994
ÚP Polička – průzkumy a rozbory	US Brno	08 / 2007
ÚP Polička – koncept	US Brno	06 / 2008
DOKUMENTACE ZPRACOVANÁ V RÁMCI MIKROREGIONU A MĚSTA		
Strategický plán rozvoje města Poličky	MěÚ Polička	13. 12. 2007
Strategický plán rozvoje Mikroregionu Poličsko	Komise pro strategický rozvoj MP	11 / 2000
OSTATNÍ PODKLADY		
průzkumy prováděné v terénu	US Brno	2007 - 2008
webové stránky města Polička a Městského muzea		2008
podklady od města	MěÚ Polička	2008
podklady Městského muzea	D. Junek	2008

2. CHARAKTERISTIKA MĚSTA, ZHODNOCENÍ JEHO SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNEK

2.1. CHARAKTERISTIKA MĚSTA A KRAJINY

ZÁKLADNÍ ÚDAJE:

kód obce	578576
počet obyvatel	9187 (sčítání v r. 2001)
kraj	Pardubický
obec s rozšířenou působností	Polička
obec s pověřeným obecním úřadem	Polička
Základní vybavenost	<ul style="list-style-type: none"> o Městský úřad, policie, HZS, pošta, banky o MŠ, ZŠ (z toho 1 speciální), základní umělecká škola, Gymnázium, SOŠ a SOU o Muzeum, galerie, knihovna, Tylův dům (divadelní sál, kinosál, malý koncertní sál, výstavní síň) o sportovní stadion, zimní stadion, koupaliště, plavecký bazén, sportovní haly a areály o nemocnice, poliklinika, ordinace, lékárny o domov důchodců, dům s pečovatelskou službou, dětský domov o církevní zařízení, hřbitovy
Infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> o ČOV, kanalizace, vodovod, dostatečný příkon el. energie, plynofikace o autobusové spojení, železnice

DEMOGRAFICKO - SOCIÁLNÍ A EKONOMICKÝ POTENCIÁL MĚSTA:

Počet obyvatel ve městě v posledních 50 letech neustále stoupal - ze 6 863 obyvatel v roce 1961 na 9187 obyvatel v roce 2001. V posledním období je počet obyvatel v podstatě stabilizován. Současně se začíná projevovat trend stárnutí obyvatel - věkový index je v současnosti 68, což v porovnání s rokem 2001, kdy byl věkový index vyvážený (101), znamená výrazně nepříznivý posun.

Z hlediska hospodářského rozvoje patří Polička k významným ekonomickým centrům v rámci okresu. Ve městě je relativně silně zastoupeno průmyslové odvětví různorodé orientace přispívající k poměrné stabilitě v regionu.

Základní demografické údaje o obyvatelstvu dle sčítání lidu bytů a domů 2001:

Velikost a dynamika růstu města (bez okrajových částí)

část	1880	1900	1921	1950	1970	1980	1991	2000	2007
Polička	4 632	4 982	5 046	5 630	6 575	8 362	8 438	8 738	8 424

Vývoj počtu obyvatel v řešeném území v posledním období

část	2003	2004	2005	2006	2007
Polička - město	529	543	547	546	552
Dolní Předměstí	2325	2320	2278	2264	2237
Horní Předměstí	5748	5711	5669	5647	5635

Z přehledu je patrné, že počet obyvatel v řešeném území je v podstatě stabilizovaný, v poslední době je zaznamenán mírný nárůst v centru města.

Srovnání ekonomické aktivity

Polička	počet obyvatel	celkem EA	EA v %
r. 1991	8987	4777	53,2
r. 2001	9187	4619	50,3

Z uvedených údajů vyplývá trend mírně klesajícího počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva. V r. 2001 byla nezaměstnanost v Poličce 8,81 % z EA obyvatel, což je mírně pod celostátním průměrem (9,23 %).

Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity

Obyvatelstvo celkem		9187
Ekonomicky aktivní celkem		4619
v tom	zaměstnaní	4212
	z toho	
	pracuj. důchodci	135
	ženy na mat. dov.	75
nezaměstnaní		407
Ekonomicky neaktivní celkem		4516
z toho	nepracuj. důchodci	1997
	žáci, studenti, učni	1723
Osoby s nezjišt. ekonom. aktivitou		52

Ekonomická aktivita – jedná se o podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva k obyvatelstvu celkem, ten činí v obci 50,3%, což je mírně pod průměrem v ČR (52,4%), nezaměstnanost je 8,8%.

Ekonomicky aktivní podle odvětví

Obyvatelstvo celkem		9187
Ekonomicky aktivní celkem		4619
z toho podle odvětví	zemědělství, lesnictví, rybolov	195
	průmysl	1726
	stavebnictví	344
	obchod, opravy motor. vozidel	468
	doprava, pošty a telekomunikace	242
	veřejná správa, obrana, soc. zabez.	217
	školství, zdravot., veter. a soc. činn.	619

Z přehledu vyplývá, že nejvýznamnějším odvětvím z hlediska zaměstnanosti obyvatelstva je průmysl, ve kterém je zaměstnáno 44,8% ekonomicky aktivního obyvatelstva, roste terciální sektor (33,5%).

CHARAKTERISTIKA MĚSTA A KRAJINY:

Polička leží v nadmořské výšce 555 m na SV okraji Českomoravské vrchoviny a je východní bránou do Žďárských vrchů. Samotné sídlo je zasazeno do mírného údolí, které je obklopeno hospodářskou půdou plynule přecházející v louky a lesy.

Město, jež bylo založeno v roce 1265 českým králem Přemyslem Otakarem II. jako jeden z opěrných bodů královské moci, má ve svém centru zachovalou unikátní původní urbanistickou strukturu. Navazující zástavba je poznamenána průchodem intenzivně zatížených komunikací a železnice, které vytvářejí v území bariéry.

Polička je městem s vyváženou hospodářskou, rekreační a sídelní funkcí. Průmysl je soustředěn převážně v severní a severozápadní části města, menší areály a provozovny jsou roztroušeny v celém zastavěném území. Kromě zemědělství a tradičního strojírenství je zde zastoupeno také potravinářství, dřevozpracující a nábytkářský průmysl, stavebnictví a řada dalších odvětví. Samostatnou a specifickou enklávou je areál Poličských strojren v jižním cípu řešeného území. Na jihozápadním okraji města a dále v údolí Janského potoka se nachází rekreační zóna, zahrnující široké spektrum sportovních a rekreačních aktivit. Historické jádro Poličky, obklopené prstencem městských hradeb s 19 baštami, je městskou památkovou zónou. Ve městě je možné navštívit rodnou světničku zdejšího rodáka – hudebního skladatele Bohuslava Martinů.

V současné době je Polička významným regionálním, ekonomickým, společenským, kulturním i turistickým centrem.

Krajinné struktury na území obce vycházejí z přírodních podmínek oblasti. Na jih a jihozápad se nacházejí rozsáhlé lesní porosty severovýchodního úbočí Českomoravské vrchoviny. Střední a zejména severní část území spadá do reliéfu České tabule, která svým vývojem a přírodními podmínkami dovolila vyšší intenzitu zemědělského využívání. Zemědělská krajina je využívána velice intenzivně. Moderní způsoby obhospodařování nevyžadují historickou hustou síť polních cest. Vysoká intenzifikace a efektivita hospodaření v krajině tak vede k některým negativním jevům, jako je například vyšší riziko erozního ohrožení, nižší prostupnost krajiny, menší podíl krajinné zeleně v rámci rozsáhlých bloků orné půdy apod.

2.2. HISTORICKÝ A URBANISTICKÝ VÝVOJ MĚSTA

HISTORICKÝ VÝVOJ:

1167	první písemná zmínka o území „Na poličkách“
27. 9. 1265	Přemysl Otakar II. vydal zakládací listinu města Poličky, lokátorem (organizátorem založení) byl Konrád z Lewendorfu
1285	správa Poličky a přilehlého území Závišem z Falkenštejna
1307	správa města postoupena Rudolfem I. Habsburským manželce Elišce Rejčce (Polička se tak stala věnným městem královním)
1. pol. 14. stol.	výstavba kamenných městských hradeb
1474	Vladislav Jagelonský potvrdil poličské obci všechna stávající privilegia
1547	opatřením Ferdinanda I. Habsburského zkonfiskován veškerý majetek města, odebrána všechna městská privilegia a uložena pokuta 1000 kop grošů
15. října 1613	ničivý požár, který v krátké době strávil takřka celé město
před r. 1580	vystavěn kostel sv. Michala
18. století	„zlatý věk poličského měšťanstva“, probíhá přestavba a doplnění města výstavnými stavbami a výzdobou, rozvoj Horního i Dolního předměstí
1727-31	Jiří František Pacák z Litomyšle vytvořil sochy sv. Michaela a sv. Jiří v rámci obnovy kašen, dále sochu sv. Jana Nepomuckého a monumentální morový sloup
1739	přestavba radnice v barokním slohu
22. dubna 1744	první slavnostní zasedání městské rady
2. pol. 18. století	prudký rozvoj tkalcovství
1896	budování železniční tratě do Svitav, v dalším roce prodloužení z Poličky do Skutče
1910	náměstí a hlavní ulice opatřeny prvním elektrickým osvětlením z prozatímní městské elektrárny, v roce 1913 postavena nová městská elektrárna
20-30. léta 20. stol.	výstavba reprezentativních staveb na předměstích (Tylův dům, Masarykovy školy, evangelický kostel, rondokubistické činžovní domy...)
1960	Polička spolu s celým obvodem přičleněna k okresu Svitavy
2. pol. 20. stol.	rozšiřování města postupným připojením obcí – Modřec (1974), Lezník (1976) a Střítež (1980)

VÝVOJ URBANISTICKÉ STRUKTURY:

Počátek tvorby sídelní struktury spadá do druhé pol. 13. stol., kdy byla 27. září 1265 Přemyslem Otakarem II. vydána zakládací listina města Poličky. Jádro města má elipsovité půdorys a pravidelnou síť ulic, vycházející ze čtvercového náměstí. Centrum obepíná souvislý hradební pás s 19 baštami. Pozůstatkem obranného systému je i dnešní Synský rybník na jižním okraji hradeb.

V 18. století, které bývá nazýváno „zlatým věkem poličského měšťanstva“, probíhá barokní přestavba a doplnění města výstavnými stavbami (radnice, morový sloup...), podél přístupových cest dochází k rozvoji Horního a Dolního předměstí.

19. stol. přináší rozvoj průmyslu, umocněný vybudováním železniční tratě. V roce 1919 vzniklo na Dolním předměstí stavební družstvo Svěpomoc. Výsledkem jeho činnosti byla ulice rodinných domů situovaná severovýchodně od centra, později pojmenována podle názvu družstva.

V r. 1922 byl vypracován *Základní plán upravovací města Poličky* (doc. arch. Vladimír Zákrejs), určující možnosti dalšího stavebního rozvoje města. Toto období charakterizuje čilý stavební ruch na předměstích. Na křižovatce pod hřbitovem u kostela sv. Michala byl v roce 1929 otevřen Tylův dům. V jižní části města byly v letech 1923-24 vybudovány dva soubory rondokubistických činžovních domů (arch. Václav Flégl), doplněné v roce 1928 rozlehlou budovou Masarykových škol (arch. Bohuslav Šmíd) a v roce 1936 evangelickým kostelem a okresním úřadem. Na jižním okraji probíhala souběžně výstavba rodinných domů s významnou funkcionalistickou památkou – Šmídovou vilou.

Další etapou v rozvoji města je období po roce 1945. Na obou předměstích postupně vzniklo několik souborů rodinných a bytových domů (stavební bytové družstvo založené v roce 1961 postavilo přes 600 bytů). Plošný rozsah Poličky se výrazně zvětšil o několik sídlišť při ulici E. Beneše, Jiráskově, B. Němcové, Dukelské a Hegerově a dále enklávami rodinných domů při ulici Družstevní a na Zahradách. Spolu s bytovou výstavbou byla rozvíjena také výstavba občanského vybavení, zejména školních a sportovních zařízení.

V poslední době došlo k rozvoji obytné výstavby na severním a jižním okraji Horního předměstí v lokalitách Hegerova a Mánesova. Na severním okraji města jsou, v rámci průmyslové zóny, budovány nové výrobní objekty a areály.

2.3. STRATEGIE ROZVOJE MĚSTA, ZHODNOCENÍ SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNEK

Město má zpracovaný *Strategický plán rozvoje města Poličky* z r. 2007 ve kterém jsou charakterizovány silné a slabé stránky.

Srovnání silných a slabých stránek, strategie rozvoje:

Ze srovnání slabých a silných stránek vyplývá, že pozitivní prvky se projevují především v letní sezóně – v atraktivitě města pro turistiku a kulturu. Velkou roli hraje zdravé životní prostředí a dobrá kvalita života. Převážná část negativních stránek je koncentrována do oblasti trhu práce a podnikání a dopravní obslužnosti. Rezervy se nachází v podpoře podnikatelských aktivit (zejména služeb), propagaci a marketingu. Obecně platí, že pro eliminaci slabých stránek je potřebná úzká součinnost veřejného a soukromého sektoru.

Město má díky výjimečným architektonickým a urbanistickým hodnotám a atraktivnosti celého navazujícího území velmi dobré předpoklady rozvoje, ale je nutná zejména stabilizace obyvatel – přitažlivost města pro trvalé bydlení a vytváření pracovních příležitostí, připravenost města pro získání zájmu investorů, ale i kvalita prostředí, ochrana a kultivace všech hodnot území a zlepšení služeb pro turistický ruch.

Polička je součástí mikroregionů „*Poličsko*“ a „*Kraj Smetany a Martinů*“, je také členem *Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska*. Sdružení se zapojila do programů, nabízejících finanční pomoc formou grantů k řešení infrastruktury a různých odvětví hospodářství, který připravila Evropská unie pro země střední a východní Evropy.

3. ZÁSADY OBNOVY HISTORICKÝCH HODNOT PAMÁTKOVĚ CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ

3.1. OCHRANA KULTURNÍCH HODNOT ÚZEMÍ

Městská památková zóna Polička je unikátním historickým urbanistickým celkem - zachovala si původní strukturu a parcelaci, včetně převážně části původního fortifikačního systému. Rovněž hlavní vazby na navazující území zůstávají v historických stopách. Urbanistická struktura tvoří kompaktní celek, dominující stavbami kostela a radnice. Jedná se o výjimečně zachovaný urbanistický a architektonický soubor.

Objekty památek, hranice MPZ a další legislativně chráněné kulturní hodnoty jsou vyznačeny v grafické části **B.1 – Ochrana hodnot území** a **B.2 – Limity využití území**.

3.1.1. PAMÁTKOVĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ

Vyhláškou Východočeského KNV ze dne 17.1.1990 o prohlášení památkových zón ve vybraných městech a obcích Východočeského kraje bylo historické jádro města vyhlášeno **městskou památkovou zónou**.

Předmětem ochrany jsou zejména:

- historický půdorys a jemu odpovídající prostorová a hmotová skladba, městské interiéry
- hlavní městské dominanty v dálkových a blízkých pohledech
- národní kulturní památka a nemovité kulturní památky uvedené v seznamu - viz. dále
- veřejná zeleň

3.1.2. NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, NEMOVITÉ KULTURNÍ PAMÁTKY

Na jednotlivé objekty zapsané v ústředním seznamu kulturních památek se vztahuje památková ochrana ve smyslu zákona o státní památkové péči a příslušných právních předpisů. Pro zajištění zachování a obnovy je nutné především, aby vlastníci kulturních památek (a příslušné správní úřady) plnili povinnosti, dané zákonnými předpisy, v případě znehodnocování KP je nutno uplatnit sankce a možné prostředky k nápravě stavu.

Národní kulturní památka:

i.č.	Číslo rejstříku	Část obce	Ulice,nám./umístění	čp.	Památka
40	21160 / 6-3256	Polička-Město	nám. Palackého	č.p. 2	radnice s kaplí
36					sloup se sochou P. Marie
37					kašna se sochou sv. Jiří
38					kašna se sochou sv. Michaela Archanděla

Nemovité kulturní památky zapsané v ÚSKP:

i.č.	Číslo rejstříku	Část obce	Ulice,nám./umístění	čp.	Památka
1	46355 / 6-3250	Dolní Předměstí	Vrchlického	-	areál hřbitova s kostelem sv. Michala
2	37154 / 6-5223	Dolní Předměstí	centrální hřbitov (židovský hřbitov)	-	pomník židovským obětem (památník 77 obětem holocaustu)
3	27199/6-4993	Dolní Předměstí	hřbitov u sv. Michala	-	náhrobek Bohuslava Martinů
4	12854 / 6-5767	Dolní Předměstí	Riegrova	čp.5	městský dům, z toho jen: vrata
5	12855 / 6-5747	Dolní Předměstí	Vrchlického	čp.10	městský dům, z toho jen: vrata
6	100039	Dolní Předměstí	Vrchlického	čp.53	divadlo - Tylův dům
7	12869 / 6-5752	Dolní Předměstí	Heydukova	čp.67	městský dům, z toho jen: vrata
8	12856 / 6-5773	Dolní Předměstí	Heydukova	čp.99	městský dům, z toho jen: vrata
9	22091 / 6-3283	Dolní Předměstí	Vrchlického	čp.125	městský dům - domek hrobníka
10	14562 / 6-3284	Dolní Předměstí	Vrchlického	čp.128	předměstský dům s klasicistními vraty

i.č.	Číslo rejstříku	Část obce	Ulice,nám./umístění	čp.	Památk
11	12870 / 6-5755	Dolní Předměstí	Heydukova	čp.139	městský dům, z toho jen: vrata
12	12862 / 6-5756	Dolní Předměstí	Eimova	čp.147	městský dům, z toho jen: vrata
13	12871 / 6-5758	Dolní Předměstí	Svépomoc	čp.174	městský dům, z toho jen: vrata
14	12872 / 6-5759	Dolní Předměstí	Svépomoc	čp.175	městský dům, z toho jen: vrata
15	12873 / 6-5760	Dolní Předměstí	Svépomoc	čp.180	městský dům, z toho jen: vrata
16	21050 / 6-5226	Horní Předměstí	městský park	-	pomník padlým I. světové války (Vdova)
17	23430 / 6-5227	Horní Předměstí	městský park	-	pomník Svatopluka Čecha
18	100519	Horní Předměstí	Čsl. armády	-	socha Naše osvobození
19	100518	Horní Předměstí	Čsl. armády	-	socha Poroba
20	40479 / 6-5513	Horní Předměstí	Na Bídě	čp.14	předměstský dům
21	26330 / 6-5513	Horní Předměstí	Na Bídě	čp.15	předměstský dům
22	15005 / 6-5513	Horní Předměstí	Na Bídě	čp.16	předměstský dům
23	37761 / 6-5513	Horní Předměstí	Na Bídě	čp.17	předměstský dům
24	12858 / 6-5748	Horní Předměstí	Masarykova	čp.22	předměstský dům, z toho jen: vrata
25	12859 / 6-5749	Horní Předměstí	Husova	čp.24	předměstský dům, z toho jen: vrata (přechodně uložena v muzeu)
26	12860 / 6-5754	Horní Předměstí	Družstevní	čp.135	předměstský dům, z toho jen: vrata
27	34115 / 6-4992	Horní Předměstí	Husova	čp.318	městský dům, z toho jen: štukový reliéf Upálení M. J. Husa
28	12866 / 6-5737	Horní Předměstí	Hegerova	čp.345	městský dům, z toho jen: vrata
29	101891	Horní Předměstí	E. Beneše	čp.389	městský dům
30	12861 / 6-5762	Horní Předměstí	Družstevní	čp.400	městský dům, z toho jen: vrata
31	12874 / 6-5763	Horní Předměstí	Rumunská	čp.411	městský dům, z toho jen: vrata
32	32785 / 6-4995	Horní Předměstí	E. Beneše	čp.483	vila Šmidova (funkcionalistická)
33	31838 / 6-3248	Polička-Město	nám. Bohuslava Martinů	-	kostel sv. Jakuba
34	33381 / 6-3251	Polička-Město		-	městské opevnění
35	30345 / 6-3253	Polička-Město	nám. Palackého	-	socha sv. Jana Nepomuckého
36	NKP	Polička-Město	nám. Palackého	-	sloup se sochou P. Marie
37	NKP	Polička-Město	nám. Palackého	-	kašna se sochou sv. Jiří
38	NKP	Polička-Město	nám. Palackého	-	kašna se sochou sv. Michaela Archanděla
39	35228 / 6-3249	Polička-Město	nám. Bohuslava Martinů	čp.1	děkanství
40	NKP	Polička-Město	nám. Palackého	čp.2	radnice s kaplí
41	11112 / 6-5902	Polička-Město	Masarykova	čp.3	městský dům s klasicistními vraty
42	35123 / 6-3257	Polička-Město	Masarykova	čp.4	městský dům s klasicistními vraty
43	44914 / 6-3258	Polička-Město	Masarykova	čp.9	městský dům (vrata u č.p. 112)
44	12847 / 6-5768	Polička-Město	Komenského	čp.11	městský dům, z toho jen: vrata
45	44956 / 6-3259	Polička-Město	Komenského	čp.15	pivovar městský
46	33618 / 6-3260	Polička-Město	nám. Palackého	čp.18	městský dům s restaurací
47	29955 / 6-3261	Polička-Město	nám. Palackého	čp.19	městský dům
48	31807 / 6-3262	Polička-Město	nám. Palackého	čp.20	městský dům, včetně vrat
49	30388 / 6-3263	Polička-Město	nám. Palackého	čp.22	městský dům
50	25966 / 6-3264	Polička-Město	Riegrova	čp.23	městský dům, včetně výkladce a vrat
51	25017 / 6-3265	Polička-Město	Riegrova	čp.25	městský dům
52	12848 / 6-5769	Polička-Město	Riegrova	čp.33	městský dům (zbourán), z toho jen: vrata (uložena u majitele pivovaru)
53	30111 / 6-3267	Polička-Město	Riegrova	čp.41	městský dům, včetně vrat
54	12849 / 6-5770	Polička-Město	Riegrova	čp.46	městský dům, z toho jen: vrata
55	23243 / 6-3268	Polička-Město	Riegrova	čp.49	městský dům
56	31196 / 6-3269	Polička-Město	Riegrova	čp.52	městský dům

i.č.	Číslo rejstříku	Část obce	Ulice,nám./umístění	čp.	Památko
57	20820 / 6-3270	Polička-Město	nám. Palackého	čp.55	městský dům
58	20797 / 6-3271	Polička-Město	nám. Palackého	čp.56	městský dům
59	32985 / 6-3273	Polička-Město	nám. Palackého	čp.59	městský dům
60	34407 / 6-3274	Polička-Město	nám. Palackého	čp.60	městský dům
61	12850 / 6-5771	Polička-Město	nám. Palackého.	čp.62	městský dům, z toho jen: vrata
62	12863 / 6-5750	Polička-Město	nám. Palackého	čp.64	městský dům, z toho jen: vrata
63	12864 / 6-5751	Polička-Město	Šaffova	čp.65	městský dům, z toho jen: vrata
64	12851 / 6-5772	Polička-Město	Šaffova	čp.70	městský dům, z toho jen: vrata
65	12852 / 6-5753	Polička-Město	Kostelní	čp.82	městský dům (zbourán), z toho jen: dveře (uloženy v muzeu)
66	18829 / 6-3275	Polička-Město	U Masných krámů	čp.84	špitál
67	34663 / 6-3276	Polička-Město	Otakarova	čp.90	městský dům
68	25521 / 6-3277	Polička-Město	Šaffova	čp.91	městský dům
69	12857 / 6-5774	Polička-Město	Václavská	čp.101	městský dům, z toho jen: dveře (uloženy v muzeu)
70	38943 / 6-3278	Polička-Město	Šaffova	čp.105	městský dům se zbytkem městské brány
71	23849 / 6-3279	Polička-Město	Šaffova	čp.108	městský dům
72	28517 / 6-3280	Polička-Město	Šaffova	čp.110	městský dům
73	16387 / 6-4601	Polička-Město	Tylova	čp.112	muzeum - býv. škola a divadlo
74	26186 / 6-3281	Polička-Město	Tylova	čp.113	městský dům - součást muzea
75	29466 / 6-4602	Polička-Město	Tylova	čp.114	městský dům - součást muzea
76	12867 / 6-5734	Polička-Město	Tylova	čp.116	městský dům, z toho jen: vrata
77	36056 / 6-3282	Polička-Město	Pálená	čp.117	městský dům
78	35962 / 6-4994	Polička-Město	Pálená	čp.128	městský dům
79	45504 / 6-3285	Polička-Město	Tylova	čp.153	městský dům
80	30727 / 6-3286	Polička-Město	nám. Palackého	čp.154	městský dům
81	46669 / 6-3287	Polička-Město	nám. Palackého	čp.155	městský dům
82	17896 / 6-3288	Polička-Město	nám. Palackého	-	městský dům
83	33023 / 6-3289	Polička-Město	nám. Palackého	čp.160	městský dům
84	12868 / 6-5757	Polička-Město	Tyršova	čp.173	městský dům, z toho jen: vrata
85	42217 / 6-3290	Polička-Město	Tyršova	čp.176	městský dům
86	34448 / 6-3291	Polička-Město	Tyršova	čp.179	městský dům
87	38616 / 6-3292	Polička-Město	Tyršova	čp.180	městský dům
88	19328 / 6-3293	Polička-Město	nám. Palackého	čp.181	městský dům - "stará pošta" (1848-1939)
89	27790 / 6-3294	Polička-Město	nám. Palackého	čp.182	městský dům
90	33788 / 6-3391	Polička-Město	nám. Palackého	čp.186	městský dům
91	35992 / 6-3392	Polička-Město	nám. Palackého	čp.187	městský dům
92	42111 / 6-3295	Polička-Město	Masarykova	čp.188	městský dům - lékárna
93	12865 / 6-5761	Polička-Město	Masarykova	čp.189	městský dům, z toho jen: vrata
94	40121 / 6-3296	Polička-Město	Masarykova	čp.192	městský dům
95	12853 / 6-5775	Polička-Město	Pálená	čp.228	městský dům, z toho jen: vrata

Objekty nacházející se v MPZ jsou zvýrazněny.

Soupis památkově chráněných domovních vrat a dveří:

Část obce	Ulice,nám./umístění	čp.	Poznámka
Polička-Město	Palackého nám.	2	
	Palackého nám.	20	
	Palackého nám.	62	
	Palackého nám.	64	vrata vysazena
	Palackého nám.	181	
	Palackého nám.	182	

Část obce	Ulice,nám./umístění	čp.	Poznámka
	Palackého nám.	186	
	Palackého nám.	187	
	Masarykova	3	
	Masarykova	4	
	Masarykova	188	
	Masarykova	189	
	Komenského	11	
	Riegrova	23	včetně výkladce
	Riegrova	33	vrata vysazena (uložena u majitele pivovaru)
	Riegrova	41	
	Riegrova	46	včetně výkladce
	Šaffova	65	
	Šaffova	70	
	Šaffova	91	
	Šaffova	108	
	Tylova	112	
	Tylova	116	
	Tylova	153	
	Tyršova	173	
	Pálená	228	
Horní Předměstí	Masarykova	22	včetně výkladce
	Hegerova	345	vrata vysazena
	Družstevní	400	
	Rumunská	411	
	E. Beneše	483	
Dolní Předměstí	zvonice		
	kostnice		
	kostel sv. Michaela		
	Riegrova	5	včetně výkladce
	Vrchlického	10	
	Vrchlického	128	
	Heydukova	67	
	Heydukova	99	
	Heydukova	139	
	Eimova	147	
	Svépomoc	175	
	Svépomoc	180	

Objekty nacházející se v MPZ jsou zvýrazněny.

3.1.3. ARCHEOLOGICKÉ LOKALITY

Řešené území je z hlediska archeologického zájmu považováno za území s archeologickými nálezy.

Při jakýchkoliv zásazích do terénu, který lze označit za území s archeologickými nálezy, je třeba respektovat § 21-23 zákona č. 20/1987 Sb. Stavebník je povinen záměr stavební činnosti oznámit Archeologickému ústavu a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický průzkum.

Stávající archeologické naleziště:

identifikace	typ	katastr	název
14-33-24/1	1	Polička	Polička - jádro města

3.1.4. VÁLEČNÉ HROBY A POHŘEBIŠTĚ, PIETNÍ MÍSTA

Válečné hroby, pietní místa – evidované na MěÚ:

identifikace v mapě	část obce	ulice,nám./umístění	název
1	Dolní Předměstí	hřbitov u sv. Michala	Hrobka Bohuslava Martinů (náhrobek kulturní památka č. 27199/6-4993)
2	Horní Předměstí	městský park	Pomník obětem II. a III. odboje 1938 – 1989
3	Horní Předměstí	městský park	Vdova (kulturní památka č. 21050/6-5226) (pomník padlým v 1. sv. válce)

3.1.5. OSTATNÍ KULTURNÍ, URBANISTICKÉ A ARCHITEKTONICKÉ HODNOTY

Budou respektovány plochy a objekty přispívající ke kulturnímu dědictví a identitě sídla, které nepožívají zákonné ochrany památkové péče. Jsou vyznačeny v grafické části **B.1 – Ochrana hodnot území**.

Architektonicky cenné stavby:

i.č.	Část obce	Ulice,nám./umístění	čp.	objekt
1	Dolní Předměstí	Riegrova	čp. 2	městský dům
2	Dolní Předměstí	Vrchlického	čp. 145	městský dům
3	Dolní Předměstí	Vrchlického	čp. 185	městský dům
4	Dolní Předměstí	Vrchlického	čp. 19	městský dům
5	Dolní Předměstí	Šaffova	čp. 28	městský dům
6	Dolní Předměstí	Šaffova	čp. 29	městský dům
7	Dolní Předměstí	Šaffova	čp. 37	městský dům
8	Horní Předměstí	Eimova	čp. 49	městský dům
9	Horní Předměstí	Tyršova	čp. 34	městský dům
10	Horní Předměstí	Masarykova	čp. 20	městský dům
11	Horní Předměstí	městský park	-	kaple
12	Polička - město	Masarykova	čp. 7	městský dům
13	Polička - město	Masarykova	čp. 8	městský dům
14	Polička - město	Nová	čp. 193	městský dům
15	Polička - město	Nová	čp. 225	městský dům
16	Polička - město	Palackého nám.	čp. 183	městský dům
17	Polička - město	Palackého nám.	čp. 16	městský dům
18	Polička - město	Palackého nám.	čp. 17	městský dům
19	Polička - město	Palackého nám.	čp. 57	městský dům
20	Polička - město	Palackého nám.	čp. 58	městský dům
21	Polička - město	Palackého nám.	čp. 61	městský dům
22	Polička - město	Palackého nám.	čp. 63	městský dům
23	Polička - město	Palackého nám.	čp. 156	městský dům
24	Polička - město	Palackého nám.	čp. 157	městský dům
25	Polička - město	Palackého nám.	-	městský dům
26	Polička - město	Riegrova	čp. 24	městský dům
27	Polička - město	Riegrova	čp. 26	městský dům
28	Polička - město	Hradební	čp. 27	městský dům
29	Polička - město	Hradební	čp. 28	městský dům
30	Polička - město	Riegrova	čp. 29	městský dům
31	Polička - město	Riegrova	čp. 30	městský dům
32	Polička - město	Riegrova	čp. 31	městský dům
33	Polička - město	Riegrova	čp. 37	městský dům
34	Polička - město	Riegrova	čp. 38	městský dům
35	Polička - město	Riegrova	čp. 40	městský dům
36	Polička - město	Riegrova	čp. 42	městský dům

i.č.	Část obce	Ulice,nám./umístění	čp.	objekt
37	Polička - město	Riegrova	čp. 48	městský dům
38	Polička - město	Riegrova	čp. 47	městský dům
39	Polička - město	Riegrova	čp. 45	městský dům
40	Polička - město	U masných krámů	čp. 53	městský dům
41	Polička - město	U masných krámů	čp. 54	městský dům
42	Polička - město	Kostelní	čp. 83	městský dům
43	Polička - město	Otakarova	čp. 76	městský dům
44	Polička - město	nám. B. Martinů	čp. 85	městský dům
45	Polička - město	Václavská	čp. 94	městský dům
46	Polička - město	nám. B. Martinů	čp. 95	městský dům
47	Polička - město	Otakarova	čp. 75	městský dům
48	Polička - město	Otakarova	čp. 86	městský dům
49	Polička - město	Otakarova	čp. 87	městský dům
50	Polička - město	Václavská	čp. 240	městský dům
51	Polička - město	Václavská	čp. 102	městský dům
52	Polička - město	Šaffova	čp. 106	městský dům
53	Polička - město	Šaffova	čp. 68	městský dům
54	Polička - město	Šaffova	čp. 66	městský dům
55	Polička - město	Pálená	čp. 123	městský dům
56	Polička - město	Pálená	čp. 120	městský dům
57	Polička - město	Pálená	čp. 129	městský dům
58	Polička - město	Pálená	čp. 131	městský dům
59	Polička - město	Pálená	čp. 152	městský dům
60	Polička - město	Pálená	čp. 164	městský dům
61	Polička - město	Tyršova	čp. 168	městský dům
62	Polička - město	Tyršova	čp. 171	městský dům
63	Polička - město	Tyršova	čp. 174	městský dům
64	Polička - město	Tyršova	čp. 175	městský dům
65	Polička - město	Tyršova	čp. 163	městský dům
66	Polička - město	Tyršova	čp. 162	městský dům
67	Polička - město	Tyršova	čp. 161	městský dům
68	Polička - město	Tyršova	čp. 177	městský dům
69	Polička - město	Tyršova	čp. 178	městský dům
70	Polička - město	Nová	čp. 212	městský dům
71	Polička - město	Nová	čp. 213	městský dům
72	Polička - město	Nová	čp. 207	městský dům
73	Polička - město	Nová	čp. 206	městský dům

Ostatní významné pomníky a sochy:

identifikace v mapě	Část obce	Ulice,nám./umístění	Název
1	Horní Předměstí	městský park	Socha Bohuslava Martinů (kladení květin při výročí skladatele)
2	Horní Předměstí	městský park	Pomník Bedřicha Smetany

Soupis významných (prozatím nechráněných) domovních vrat a dveří:

Část obce	Ulice,nám./umístění	čp.	Poznámka
Polička-Město	Riegrova	24	včetně výkladce
	Riegrova	34	vrata vysazena
	Riegrova	37	
	Riegrova	47	včetně výkladce
	U Masných krámů	53	

Část obce	Ulice,nám./umístění	čp.	Poznámka
	Palackého nám.	63	
	Šaffova	66	
	Šaffova	111	
	Otakarova	76	
	Otakarova	86	
	Otakarova	88	
	Kostelní	83	
	Václavská	94	
	Pálená	120	
	Pálená	121	
	Pálená	122	
	Pálená	133	
	Palackého nám.	156	
	Palackého nám.	157	
	Palackého nám.	-	
	Tyršova	162	včetně výkladce
	Tyršova	163	
	Tyršova	171	
	Tyršova	174	
	Tyršova	175	
	Tyršova	177	pouze výkladec
Masarykova	191		
Masarykova	226		
Nová	212		
Horní Předměstí	Čs. armády	154	
	Eimova	232	
Dolní Předměstí	Vrchlického	15	včetně dvorních
	Šaffova	29	
	Eimova	152	
	Svépomoc	182	
	Svépomoc	191	

Objekty nacházející se v MPZ jsou zvýrazněny.

Prostory se zachovalou původní urbanistickou strukturou:

- o svoji půdorysnou stopou a hmotovým uspořádáním jsou dokladem historického vývoje města a zahrnují celé řešené území

Stavební dominanty:

- o kostel sv. Jakuba
- o barokní radnice
- o kostel sv. Michala

Hlavní komunikační osy výškových dominant:

- o kostel sv. Michala – kostel sv. Jakuba – barokní radnice

Objekty přispívající k identitě území:

- o drobná architektura, kříže

Významné vyhlídkové body, průhledy:

- o jedná se o místa ze kterých je možno shlédnout zajímavé partie sídla, dále místa dálkových pohledů a průhledy na městské dominanty

3.2. OCHRANA PŘÍRODNÍCH HODNOT ÚZEMÍ

3.2.1. OBECNÁ OCHRANA PŘÍRODY

Budou respektovány legislativně chráněné přírodní hodnoty, které jsou vyznačené v grafické části **B.1 – Ochrana hodnot území** a **B.2 – Limity využití území**.

Významné krajinné prvky

- Alej na Valech a Vrchlického

3.2.2. OSTATNÍ PŘÍRODNÍ HODNOTY

Dále budou respektovány ostatní přírodní hodnoty (bez zákonné ochrany), které jsou vyznačeny v grafické části **B.1 – Ochrana hodnot území**.

Významné plochy sídelní zeleně:

- parkově upravené plochy, plochy městské zeleně, zelené plochy navazující bezprostředně na zastavěné území města, přispívající k harmonii v území (např. městský park u hradeb)

Významné linie vzrostlé zeleně:

- vzrostlá zeleň utvářející obraz a charakter území – alej v městském parku

Významná soliterní zeleň:

- vzrostlá zeleň utvářející obraz a charakter území – charakteristickým prvkem jsou významné soliterní dřeviny na celém území - lípy, javory, jírovce...

3.3. ZÁSADY OBNOVY HISTORICKÉHO JÁDRA MĚSTA

Prioritou je uchování a rehabilitace památkových hodnot v území - je zajišťováno především ochranou památkového území a kulturních památek podle platných předpisů (zákon č. 20/1987 o státní památkové péči, v platném znění, vyhláška č. 66/1988Sb., k provedení zákona o státní památkové péči, v platném znění). Je nutno zajistit záchranu a obnovu významných kulturních památek v MPZ i v rámci města.

V rámci PR MPZ jsou stanoveny zásady obnovy historického jádra, podrobnější podmínky (zejména funkční, plošné a prostorové) vyplynou při zpracování Regulačního plánu MPZ.

3.3.1. ZÁSADY PRO OCHRANU HISTORICKÝCH HODNOT A URBANISTICKÉ KOMPOZICE

- respektovat urbanistickou kompozici historického jádra sídla, pohledy a průhledy na významné dominanty MPZ, zachovat historickou parcelaci
- zachovat výškovou hladinu zástavby
- pokračovat v realizaci postupné obnovy hradebního systému města (podrobněji viz. *kap. 3.3.2.*).
- respektovat veřejná prostranství, historické cesty a pěší trasy
- respektovat plochy zeleně a vodní plochy (Synský rybník, Bílý potok)
- zachovat základní principy historického urbanismu a architektonického výrazu
- zachovat historickou zástavbu a novodobé architektonicky kvalitní objekty
- při využití staveb a ploch přihlížet k jejich kapacitním možnostem (únosnosti stavby, území, prostoru) se zřetelem na památkovou podstatu území
- při stavebních úpravách, změnách staveb, které nejsou kulturními památkami a neuvažují se k ochraně zajistit obnovu směřující k nápravě rušivého působení objektu
- dostavby dvorních traktů připustit pouze tehdy, pokud se nebudou rušivě uplatňovat z veřejného prostoru či v panoramatech, jejich objem nesmí výrazně překročit obvyklou zastavěnost v dané části sídla

- novou výstavbu navrhovat přednostně na místě objektů zaniklých, případně novostavby situovat na pozemek podle principů utváření historického půdorysu sídla
- půdorysné a hmotové řešení nové výstavby musí korespondovat s historickou hmotovou strukturou a parcelací, novostavby nesmějí rušivě ovlivňovat působení historických dominant a charakteristických panoramat sídla
- zůstane zachována stávající skladba střech s možnostmi změn na novostavbách rušivě působících v tradiční skladbě střech.

3.3.2. OBNOVA HRADEBNÍHO SYSTÉMU MĚSTA

Městské hradby ze 14. století patří k nejvýznamnějším památkám Poličky. Za vlády Karla IV. obklopil město prstenec kamenných hradeb zpevněný 19 baštami – až na jednu se dodnes zachovaly. Za Jiřího z Poděbrad byly hradby posíleny a doplnily je předsunuté barbakány. Souvislý hradební pás patří dnes k nejzachovalejším ve střední Evropě a je postupně rekonstruován. Pro Město Poličku představují městské hradby svým rozsahem a náročností největší rekonstrukční akci záchrany významné památky.

Jejich rekonstrukce se statickým zajištěním probíhá kontinuálně. Snaha o záchranu unikátně dochovaného gotického fortifikačního systému města Poličky započala v 70. letech. Úkolu se ujalo SÚRPMO se svou vypracovanou metodikou dr. Líbala a Ing. arch. Remla, kteří spolupracovali na jeho řešení až do začátku 90. let 20. století. Vzhledem k finanční i stavební náročnosti zvoleného způsobu rekonstrukce byl postup prací dosti pomalý. Protože se od doby, kdy byla koncepce obnovy stanovena, změnila společenské poměry, právní předpisy, finanční možnosti měst i státu a do jisté míry i názory odborné veřejnosti na praxi památkové péče, byl původní velkolepý rekonstrukční záměr neudržitelný. Město Polička nechalo zpracovat studii obnovy gotického opevnění města, jejímž účelem bylo shrnout dosud nabyté zkušenosti a nalézt důvod stanovení nového směru v koncepci záchrany významné kulturní památky, který by sladil požadavky a „nové pohledy na památku“ při respektování toho, co již bylo vykonáno. Autorem studie je Ing. Petr Rohlíček (Společnost pro rekonstrukci památek INRECO s.r.o. Hradec Králové). Na základě této připravenosti na obnovu kulturní památky mohlo město od roku 1994 požádat o státní finanční podporu v rámci Programu regenerace.

Od této doby probíhá oprava hradeb po jednotlivých úsecích, na které jsou v předstihu zpracovány prováděcí projekty, jež řeší i stavební úpravy přilehlých objektů. Každým rokem jsou sanovány (dle naléhavosti) havarijní části hradeb. Vlastním projektovým pracím předcházejí stavebně historické průzkumy památky a inženýrsko-geologické průzkumy základových poměrů.

V rámci plánu regenerace a využití městských hradeb pro rozvoj cestovního ruchu v Poličce se připravuje vybudování naučné stezky *Opevnění města Poličky*, včetně muzejní expozice ve vybraných objektech a slavnostního nasvětlení hradebního zdiva a věží.

3.3.3. ZÁSADY PRO FUNKČNÍ VYUŽITÍ ÚZEMÍ

- zachovat využití MPZ jakožto smíšeného centrálního území města s reprezentativní funkcí a pestrou škálou nabídky občanského vybavení, zejména v okolí Palackého náměstí a hlavních ulic
- území ostatních historických ulic rozvíjet jako symbiózu bydlení, občanského vybavení a kulturních aktivit, podporovat vznik drobných provozoven – obchodů, galerií, řemeslných a výtvarných dílen
- hlavním principem navržených zásad je umožnit (při zachování památkových hodnot) omezený rozvoj území a zajistit tak živost památek a MPZ
- nepřipustit výrobní a jiné podnikatelské záměry, narušující obytnou pohodu a prostředí MPZ

3.3.4. TECHNICKÁ A DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA

TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA:

- rekonstrukce a obnova sítí technické infrastruktury bude prováděna kontinuálně v souvislosti s postupnými úpravami a obnovou veřejných prostranství

DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA:

- silnice I/34, procházející centrem města a MPZ, způsobuje řadu rizik (hluk, vibrace, exhalace)
 - v rámci konceptu ÚP Polička je navržena přeložka trasy I/34 mimo území MPZ (severní obchvat Poličky)
- vzhledem k nedostatku potřebných volných ploch v centru budou posouzeny možnosti umístění chybějících parkovacích a odstavných ploch na pozemcích situovaných mimo území MPZ
- budou respektovány stávající pěší a cyklistické trasy

3.3.5. VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ A ZELENĚ

Veřejná prostranství a uliční síť v MPZ vznikly historickým vývojem, jsou nezastavitelné.

- stávající veřejná prostranství (ulice a zejména plochy náměstí) budou maximálně respektovány
- veškeré úpravy musí ctít genius loci historicky vzniklého prostředí, nelze připustit narušení sevěrenosti stávajících městských prostorů.

Město má kvalitní plochy **sídelní (veřejné) zeleně** podél jižního okraje MPZ.

- stávající plochy sídelní zeleně budou maximálně respektovány
- parkové plochy a prostory pěší promenády Na Valech je možno využívat pro reprezentativní, kulturní, společenské a odpočinkové aktivity
- budou realizovány úpravy veřejných prostranství a městské zeleně, včetně doplnění mobiliáře
- bude vypracován návrh péstebních opatření pro stromy v MPZ

3.3.6. OCHRANA PŘÍRODY, ÚSES

V řešeném území se nenachází ani do něj nezasahuje národní park, chráněná krajinná oblast, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památka ani přírodní památka. Přírodní vazby jsou jasně definovány trasou Bílého potoka a plochou Synského rybníka v jižní části MPZ. Koridor vymezující tuto přírodní osu území je nezastavitelný (v ÚPD závazně vymezen jako prvky ÚSES).

ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY:

- **lokální biocentrum** – zahrnuje plochu Synského rybníka a přilehlé parkové plochy
- **lokální biokoridor** – území podél Bílého potoka

V rámci vymezeného ÚSES je nutno respektovat:

- zachování biologicky aktivního nezpevněného povrchu
- v zastavěném území obce jsou přípustné parkové úpravy popř. i nepůvodní dřeviny, alternativní druhová skladba atp, s ohledem na parkovou nebo lesoparkovou úpravu; nutné je ale dodržet podmínku zachování biologicky aktivního povrchu na většině plochy (90%)
- respektovat podmínky ochrany územního systému ekologické stability jako základu uchování a reprodukce přírodního bohatství v území

3.3.7. VODNÍ TOKY A PLOCHY, ZÁPLAVOVÁ ÚZEMÍ

Jižním okrajem řešeného území protéká Bílý potok, nachází se zde plocha Synského rybníka.

Na území města Poličky je stanoveno záplavové území na Bílém potoce a jeho přítocích. V rámci záplavového území je vymezena aktivní zóna záplavového území. Záplavové území zasahuje do MPZ a ohrožuje zástavbu. Pro ochranu území jsou v konceptu ÚP Polička navrženy plochy pro umístění hrází poldrů (mimo území MPZ). Po realizaci poldrů bude nutno provést revizi stanoveného záplavového území.

3.3.8. NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

V řešeném území je svoz odpadů prováděn centrálně dle městské koncepce. Sběr, svoz a odstranění komunálního odpadu zajišťuje pro obec oprávněná osoba. Odpad je pravidelně svážen na skládku kom. odpadů v Bystrém, odstraňování odpadů probíhá dle smluvních vztahů s provozovateli odstraňování odpadů.

V souvislosti s tříděním odpadů je město zapojeno do systému EKO-KOM a to podpisem smlouvy s autorizovanou společností. Na základě této smlouvy jsou městu propláceny odměny podle množství vyříděného odpadu, který je určen k recyklaci. Prostředky takto získané využívá město zpětně ke zlepšení systému třídění odpadů.

Sběrné dvory jsou rozmístěny mimo MPZ, kontejnery pro separovaný sběr odpadů jsou a nadále budou lokalizovány do méně exponovaných prostorů, mimo hlavní pohledové osy.

3.4. CESTOVNÍ RUCH A OBNOVA V KONTEXTU CELÉHO MĚSTA

VÝZNAM KULTURNÍCH PAMÁTEK PRO CESTOVNÍ RUCH

Kulturní památky tvoří jednu z nejvýznamnějších součástí kulturního bohatství každého národa. Současně však představují bohatství v nejzákladnějším smyslu. Zájem o návštěvy historických lokalit v celosvětovém měřítku neustále vzrůstá, výnosy z kulturní turistiky tvoří významné procento z veškerých výnosů cestovního ruchu. Cestovní ruch je odvětvím, které může tvořit největší objem prostředků pro obnovu a revitalizaci památek. Je proto společensky velmi žádoucí, aby se při zachování všech zásad památkové péče a rovnoměrného rozvoje území co nejvíce vhodných památek stalo vyhledávanými cíli cestovního ruchu.

TURISTICKÉ TRASY

Krajem vedla v minulosti řada důležitých obchodních cest (např. tzv. Trstenická stezka). V téměř každé obci v okolí je proto možné najít zajímavou církevní památku, od návesních kaplí, často historicky cenných, až po zámky, kostely, apod. V okolí města je vedena *Naučná stezka okolo Poličky* s vysvětlivkami na patnácti orientačních tabulích. Do budoucna je nutno počítat s instalací nových odpočívadel na naučné stezce, cykloturistických a turistických trasách v blízkém okolí města.

červená	ze Svratky přes Kamenec, náměstí v Poličce, Šaldovský les do Bystrého
modrá	od Zubří přes Jimramov, Korouhev, Jelínek do Liboháje a na nám. do Poličky
zelená	od Buchtova kopce přes Telecí, Sádek do Liboháje a na nám. do Poličky
žlutá	od Toulouvcových Maštálí přes Široký Důl na náměstí v Poličce

CYKLOTURISTICKÉ TRASY

4019	Litomyšl – Polička – Bystré
4022	Svitavy – Radiměř – Pomezí – Polička - Borová – Čes. Milovy – Samotín
4023	Balda – Pomezí – Trstěnice - Čistá
4025	Nedvědice – Vír – Jimramov – Borovnice – Sádek – Polička
4101	Polička – Telecí – Kučerů Mlýn
4102	Polička – Vysoký Les – Chmelín
4103	Polička – Opeříš – Lubenská mysl.
4104	Polčka – Stanov – Svojanov, hrad
4006	Polička – Borovná – Krásné
4106	Květná – Střítež – Na Babce
4108	Kamenec – Jelínek
4109	Na přehradě – Šibeniční vrch
4110	Nad Kůlnou – Stráně – Aigrův lom

PREZENTACE PAMÁTEK, ORIENTACE VE MĚSTĚ

Město Polička nabízí unikátní ucelený architektonicko – urbanistický soubor s celou řadou historických památek, jejichž prohlídky organizuje převážně Městské muzeum. Lze navštívit např. rodnou světničku B. Martinů ve věži kostela sv. Jakuba (s vyhlídkou), městské hradby (mimo období listopad – březen), Městské muzeum s galerií, expozicemi a Památníkem B. Martinů, barokní radnici s kaplí a obrazárnou, Městskou galerií a řadu dalších zajímavostí a památek.

Kontinuálně probíhá regenerace hradebního opevnění, spočívající v konzervačních metodách statického zajištění a stavebních úprav hradeb i přilehlých částí. Zároveň je připraven návrh budoucího využití hradeb pro rozvoj cestovního ruchu. Bude realizováno nasvětlení hradeb, vybudování vycházkového poznávacího okruhu kolem městských hradeb s odpočinkovými místy a dětskými herními koutky. Dále budou zpřístupněné úseky hradebních ochozů a doplněny o instalaci drobných expozic do hradebních věží.

Ve fázi příprav a již započatých prací je rekonstrukce staré muzejní budovy, včetně jejího propojení se dvěma stávajícími a vytvoření komplexu Muzea Bohuslava Martinů. To bude zároveň sloužit jako otevřené kulturní centrum, kromě výstavních a badatelských prostor se zde počítá např. s víceúčelovým (koncertním, přednáškovým, divadelním) sálem či otevřenou letní scénou. Dostatečný prostor získá komplexní prezentace osobnosti a díla skladatele B. Martinů v rámci připravovaného řešení expozice Památníku B. Martinů.

Lepší orientaci napomůže plánované rozšíření městského informačního a orientačního systému.

KULTURNÍ AKCE

Město lze charakterizovat jako významné kulturní centrum s pestrou nabídkou kulturních akcí a zařízení.

Pro kulturní vyžití slouží:

- **Tylův dům** – kulturní zázemí města nabízí divadelní sál, kinosál, malý koncertní sál, výstavní síň Bohuslava Martinů, divadelní kavárna
- **Městské muzeum a galerie** – stálá expozice o životě a díle Bohuslava Martinů, expozice města Poličky, národopisu Poličska, sklářství na Horácku, tkalcovství na Poličsku...
- **Galerie Vysočina** – galerie výtvarného umění
- **Městská knihovna** - patří k nejstarším knihovnám v Čechách (založení r. 1813), sídlí v samostatném objektu na Palackého nám.

Významné kulturní akce:

- **Martinův fest** - festival vážné hudby věnovaný B. Martinů, koná se každý rok v měsíci květnu
- **Polička JAZZ** – mezinárodní jazzový festival, koná se každý rok poslední víkend v dubnu
- **Poličské rockoupání** - multižánrový open-air hudební festival, koná se každý rok v druhé polovině května
- **Polička 555** - multižánrový festival, koná se každý rok předposlední víkend v srpnu

PROPAGACE MĚSTA

Informace o památkách, galeriích, kulturních akcích města, turistických cílech apod. mohou návštěvníci získat v informačním středisku na Palackého náměstí, na internetu a v propagačních brožurách, dostupných zejména v rámci regionu.

Publicitě města může do budoucna pomoci záměr formulovaný *Strategickým plánem rozvoje města Poličky* - vytvořit image města a produkty podporující zvolený image s cílem přilákat konkrétní skupinu turistů.

ZÁSADY PRO ZAJIŠTĚNÍ SOULADU MEZI PAMÁTKOVOU OCHRANOU A VYUŽITÍM PAMÁTEK PRO CESTOVNÍ RUCH

- respektovat limity využití území a zásady ochrany kulturních a přírodních hodnot území
- respektovat zásady pro obnovu historického jádra
- respektovat stávající veřejná prostranství a plochy zeleně, plochy pro ÚSES
- umožnit rozvoj služeb pro turistický ruch a zároveň chránit pozemky a objekty veřejného občanského vybavení pro obyvatele města
- nesmí být upřednostněny ekonomické zájmy - omezování bydlení a podmínek pro život obyvatel MPZ (ochrana bydlení a možnosti změn občanského vybavení)
- využívání památek musí být v souladu s historickými hodnotami staveb i území

4. ZÁMĚRY A CÍLE PROGRAMU REGENERACE MPZ

4.1. HLAVNÍ CÍLE ROZVOJE MĚSTA

Město má zpracovaný *Strategický plán rozvoje města Poličky* z r. 2007, ve kterém jsou stanoveny cíle rozvoje města v obecné poloze, následně pak konkrétní záměry a opatření v rámci problémových okruhů.

Vyhodnocení dokumentace – záměry a opatření, které lze vztáhnout k řešenému území:

Problémové okruhy	Záměry	Opatření
A - Technická infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> A.1. Modernizace a rozšíření technické infrastruktury 	<ul style="list-style-type: none"> Opatření A.1.2. Kanalizační síť – rekonstrukce kanalizace v historickém jádru města, zlepšení čistoty vody ve vodních tocích
	<ul style="list-style-type: none"> A.2. Modernizace, úpravy a rozšíření veřejných prostranství a občanské vybavenosti 	<ul style="list-style-type: none"> Opatření A.2.1. Městská památková zóna – rozšíření MPZ jižním směrem, pořízení regulačního plánu MPZ, rekonstrukce a úpravy povrchů komunikací a zpevněných ploch v historickém jádru vč. náměstí Opatření A.2.3. Občanská vybavenost – rekonstrukce místních komunikací a chodníků, rekonstrukce městských hřbitovů, revitalizace a doplnění veřejných prostranství a ploch
C – Kulturní dědictví, cestovní ruch a využití volného času	<ul style="list-style-type: none"> C.1. Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> Opatření C.1.2. – Rozšíření městského informačního a orientačního systému Opatření C.1.3. – Předláždění náměstí, vybavení mobiliárem a úprava zeleně Opatření C.1.4. – Rozšíření dětského hřiště v městském parku Opatření C.1.5. – Budování bezbariérových přístupů (chodníky, vstupy do památkových objektů apod.)
	<ul style="list-style-type: none"> C.3. Rozvoj partnerství veřejného a soukromého sektoru 	<ul style="list-style-type: none"> Opatření C.3.5. – Nalézt vhodné využití budovy městské knihovny (pokud se tato přestěhuje do budovy Muzea) Opatření C.3.6. – Provést rekonstrukci v případě, že městská knihovna zůstane ve stávajících prostorách
	<ul style="list-style-type: none"> C.4. Ochrana kulturního dědictví a jeho využití z hlediska CR, oživení památek 	<ul style="list-style-type: none"> Opatření C.4.1. – Vytvoření nových expozic a vybavení interiérů Centra Bohuslava Martinů Opatření C.4.2. – Regenerace hradebního opevnění
F – Životní prostředí a energetika	<ul style="list-style-type: none"> F.1. Péče o městskou zeleň a krajinu 	<ul style="list-style-type: none"> Opatření F.1.1. – realizovat stávající projekty regenerace zeleně v jednotlivých částech města
G – Rozvoj vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> G.1. Mateřské školy 	<ul style="list-style-type: none"> Opatření G.1.1. – MŠ Rozmarýnek Riegrova 7, opravy, obnova školní zahrady Opatření G.1.3. – MŠ Polička, Palackého nám. 181, opravy
	<ul style="list-style-type: none"> G.5. Středisko volného času Mozaika Polička 	<ul style="list-style-type: none"> Opatření G.5.1. – SVČ Mozaika Polička - půdní vestavba
K – Dopravní infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> K.2. dopravní bezpečnost 	<ul style="list-style-type: none"> Opatření K.2.2. – Řešení problematických křižovatek (např. u pošty – Eimova, Revoluční, Tyršova, Husova)
	<ul style="list-style-type: none"> K.3. Rekonstrukce místních komunikací a řešení parkovacích míst 	<ul style="list-style-type: none"> Opatření K.3.1. – Realizace rekonstrukce místních komunikací v historickém středu města

4.2. HLAVNÍ CÍLE REGENERACE A OBNOVY ÚZEMÍ MPZ

a) ochrana a obnova kulturního dědictví – jedinečnosti architektonických památek MPZ, dominant a církevních staveb na území města

- provést neodkladné práce na ochranu a obnovu kulturních památek:
 - **rekonstrukce** ohrožených úseků a věží **městského hradebního systému**
 - odstranění havarijního stavu ochozu věže kostela sv. Jakuba
 - statické zajištění objektu čp. 181
- provést regeneraci celého hradebního systému s následným využitím pro rozvoj cestovního ruchu
- realizovat přístavbu depozitáře městského muzea
- provádět průběžné opravy kulturních památek a ohrožených objektů a souborů, které se podílejí na památkové podstatě MPZ

b) úpravy veřejných prostranství a systémů technické infrastruktury, ochrana životního prostředí

- provést úpravy veřejných prostranství v bezprostřední návaznosti na městský hradební systém
- realizovat úpravy, rekonstrukce a obnovu zpevněných povrchů, včetně rekonstrukcí a obnovy inženýrských sítí:
 - Palackého náměstí
 - ul. Riegrova, ul. Masarykova, ul. Tyršova, ul. Komenského a ul. Šaffova
- provádět postupně rekonstrukce a úpravy dalších veřejných prostranství v rámci MPZ, obnovovat systémy technické infrastruktury v souvislosti s těmito úpravami
- provést rekonstrukci hřbitova u sv. Michala, včetně obnovy zeleně
- realizovat návrh péstebních opatření pro stromy v MPZ

4.3. ORGANIZAČNÍ A LEGISLATIVNÍ OPATŘENÍ

DOKUMENTACE, ZABEZPEČENÍ PODPORY ZE STRANY MĚSTA:

Město má schválený *Územní plán sídelního útvaru Polička* z r. 1994. V současnosti se projednává *koncept územního plánu Polička (06/2008)* a připravuje se Regulační plán MPZ Polička.

Město se snaží podporovat rozvoj cestovního ruchu a kulturu podle svých finančních možností:

- přispívá na obnovu historických památek
- financuje Městské muzeum a galerii, Městskou knihovnu a informační středisko
- podporuje finančně občanská sdružení a společenské organizace, aby jim umožnilo realizovat řadu kulturních a společenských akcí a výstav zejména v době turistické sezóny

PROJEKTY A SPECIÁLNÍ DOKUMENTACE

Potřeba dokumentace je nutná zejména pro podrobnější definování regulačních podmínek a pro návrh etapizace jednotlivých akcí. Pro řešení v dalších stupních dokumentace pro umístění staveb a inženýrských sítí, pro návrh veřejných prostranství a sadových úprav je vždy nutné zaměřeni skutečného stavu území.

Je nutno zajistit:

- vypracování stavebně historického a archeologického průzkumu hradebního systému:
 - archeologický výzkum zaniklých městských bran, barbakanů, severní fortny, valů a příkopů a příhradební uličky
 - stavebně historický průzkum interiérů věží

4.4. OBNOVA MĚSTSKÝCH HRADEB

Návrh obnovy městských hradeb je zobrazen v grafické části **B. 4 – Plán regenerace hradebního systému města.**

Přehled akcí pro regeneraci hradebního systému města:

OZN.	AKCE	ETAPA
C1	Regenerace a využití městských hradeb pro rozvoj cestovního ruchu v Poličce	I. etapa
C2	Hradební systém města – rekonstrukce úseků SO19, SO20	I. etapa
C3	Hradební systém města – oprava hradebního úseku SO04	I. etapa

Akce a požadavky jsou podrobně uvedeny a popsány v jednotlivých katalogových listech tabulkové části C.

4.5. OBNOVA KULTURNÍCH PAMÁTEK A OBJEKTŮ V MPZ

Návrh obnovy kulturních památek a objektů v MPZ je zobrazen v grafické části **B. 5 – Plán regenerace objektů.**

Přehled akcí pro regeneraci objektů:

OZN.	ČP.	AKCE	ETAPA
D6	7	oprava fasády, výměna otvorových prvků, zateplení objektu	I. etapa
D42	128	oprava domovních vrat	I. etapa
D51	2	oprava domovních vrat	I. etapa
D53	4	oprava domovních vrat	I. etapa
D88	41	oprava domovních vrat	I. etapa
D102	55	úprava stávajícího podkroví domu na podkrovní byty	I. etapa
D111	64	Městská knihovna - celková rekonstrukce objektu	II. etapa
D112	65	oprava domovních vrat	I. etapa
D127	83	oprava fasády, výměna okenních prvků	I. etapa
D129	85	půdní vestavba	II. etapa
D155	112	Městské muzeum - přístavba depozitáře, navazující úpravy muzejního dvora	I. etapa
D219	181	statické zajištění objektu, výměna střešní konstrukce, zateplení	I. etapa
D224	187	oprava domovních vrat	I. etapa
D269	236	kostel sv. Jakuba - odstranění havarijního stavu ochozu věže, výměna krovových prvků věže	I. etapa
D345	400	oprava domovních vrat	I. etapa

Akce a požadavky jsou podrobně uvedeny a popsány v jednotlivých katalogových listech tabulkové části D.

4.6. OBNOVA VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ, ZELENĚ A TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY

Návrh obnovy veřej. prostranství, zeleně a tech. infrastruktury je zobrazen v grafické části **B. 6 – Plán regenerace veřejných prostranství a technické infrastruktury**.

Přehled akcí pro regeneraci veřejných prostranství:

OZN.	AKCE	ETAPA
E1	Úprava vstupu na parkán z Šaffovy ulice	I. etapa
E2	Úprava prostoru „Atria“	I. etapa
E3	Rekonstrukce hřbitova u sv. Michala	I. etapa
E4	Rekonstrukce a modernizace centra města Poličky – Palackého náměstí	I. etapa
E5	Rekonstrukce a modernizace místních komunikací – ul. Riegrova, ul. Masarykova	II. etapa
E6	Rekonstrukce a modernizace místních komunikací – ul. Tyršova, ul. Komenského	II. etapa
E7	Rekonstrukce a modernizace místní komunikace – ul. Šaffova	II. etapa
E8	Rekonstrukce a modernizace místních komunikací – ostatní komunikace v rámci MPZ	III. etapa
E9	Návrh pěstebních opatření pro stromy v MPZ	I. etapa

Akce a požadavky jsou podrobně uvedeny a popsány v jednotlivých katalogových listech tabulkové části E.

Přehled akcí pro regeneraci technické infrastruktury:

OZN.	AKCE	ETAPA
F1	Rekonstrukce hřbitova u sv. Michala	I. etapa
F2	Rekonstrukce a modernizace centra města Poličky – Palackého náměstí	I. etapa
F3	Rekonstrukce a modernizace místních komunikací – ul. Riegrova, ul. Masarykova	II. etapa
F4	Rekonstrukce a modernizace místních komunikací – ul. Tyršova, ul. Komenského	II. etapa
F5	Rekonstrukce a modernizace místní komunikace – ul. Šaffova	II. etapa
F6	Rekonstrukce a modernizace místních komunikací – ostatní komunikace v rámci MPZ	III. etapa

Akce a požadavky jsou podrobně uvedeny a popsány v jednotlivých katalogových listech tabulkové části F.

5. ÚČINNOST DOSAVADNÍCH PROGRAMŮ A DALŠÍ POSTUP REGENERACE

5.1. MOŽNOSTI FINANČNÍHO ZAJIŠTĚNÍ A OPATŘENÍ K REALIZACI

Program regenerace musí být zajišťován v úzké spolupráci veřejného a soukromého sektoru. Veřejných prostředků je málo a budou se pravděpodobně dále relativně snižovat. Ideálem proto je, aby se soukromé potřeby vlastníků domů do značné míry překrývaly s potřebami obecnými a veřejnými. Na participaci občanů a partnerství veřejného a soukromého sektoru spočívá rozvoj měst v západních zemích. Výdaje, vynaložené soukromými majiteli nebo podnikateli nad rámec vlastních potřeb – ve prospěch veřejnosti nebo města, jim mohou v některých případech přinášet zisk. Jinde je možné jiné zvýhodnění formou převzetí záruk městem nebo zvýhodněná půjčka. Zásadní podpora včetně nevratných příspěvků bude potřebná v případě aktivit neziskových, které však jsou ve veřejném zájmu.

Podrobně jsou opatření k realizaci programu ze strany města popsána v publikaci Program regenerace MPR a MPZ (K Matoušková - VÚVA Praha 1994).

Pro regeneraci bytů město spravuje *Fond rozvoje bydlení města Poličky*. Regenerace bytového fondu může být podporována i z jiných fondů (např. programu rozvoje mikroregionu nebo kraje a z jiných účelových fondů).

Ke stanoveným cílům a jednotlivým akcím je nutno nalézt v dané chvíli optimální způsob finančního zajištění nebo ekonomické stimulace, ale i potřebné obecní vyhlášky a organizační opatření - např. odborná pomoc a poradenství (v rámci mikroregionu, kraje nebo sdružení obcí), snaha o změnu vlastnictví u potřebných pozemků (v krajním případě i vyvlastnění pro veřejně prospěšné stavby a asanační úpravy, vymezené ve schválené ÚPD) apod.

Na záchranu ohrožených souborů kulturních a církevních památek je využíván *Program záchrany architektonického dědictví a Program restaurování movitých kulturních památek, Havarijní program* je určen zejména pro zabezpečení nejnaléhavějších oprav nemovitých kulturních památek (zejména na odstranění havarijního stavu střech a nosných konstrukcí staveb), je možné získat i grant z fondů EU apod.

Pro regeneraci historického jádra a nemovitých kulturních památek bude dále využíván (mimo prostředků vlastníků a města) především *Program regenerace MPR a MPZ z r. 1992 a jeho pozdější aktualizace k alokaci státní finanční podpory*.

Po vstupu ČR do EU v květnu 2004 se také otevřela široká paleta možností financování investičních projektů. Celkově je možné zdroje zařadit takto:

Veřejné zdroje financování

- Programy Evropské unie
- Státní rozpočet ČR
- Regionální zdroje – kraj, města, obce

Soukromé zdroje financování

- Zdroje typu PPP (Privat Public Partnership)
- Bankovní úvěry, hypotéky
- Přímé investice

Programy EU lze rozdělit na Operační programy (dále OP) podporované Strukturálními fondy a Iniciativy společenství.

ČR je příjemcem 8 operačních programů: OP Doprava, OP Životní prostředí, OP Podnikání a inovace, OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Integrovaný operační program a OP Technická pomoc. Jednotlivé OP implementují příslušná ministerstva ČR. Bližší informace o OP jsou uvedeny na internetové adrese www.strukturalni-fondy.cz.

Iniciativy společenství jsou rovněž podpořeny ze SF, v ČR jsou v současné době vyhlášeny iniciativy INTERREG, LEADER + a EQUAL. Bližší informace jsou rovněž uvedeny na výše uvedené internetové adrese.

Státní zdroje jsou reprezentovány **státními fondy** (SFŽP, SFDI, SFRB a další) a **státním rozpočtem** na příslušný kalendářní rok. V jeho rámci jednotlivá ministerstva vyhláší odvětvově zaměřené dotační programy, jako je např. POV (obnova venkova), SPPCR (cestovní ruch) a další. Je nutné sledovat [www stránky jednotlivých ministerstev](http://www.stranky.jednotlivych.ministerstev.cz).

Pardubický kraj vypisuje grantové programy zaměřené na památkovou péči, kulturu, cestovní ruch, technickou infrastrukturu apod. Aktuální stav grantových programů je zveřejňován na stránkách www.pardubickykraj.cz.

Soukromé zdroje – Privat Public Partnership

V poslední době se v Jihočeském kraji pohybuje několik finančních skupin podporovaných zdroji zahraničního kapitálu, které nabízejí městům partnerství veřejného a soukromého sektoru za účelem realizace projektů ve veřejném zájmu. Tento postup se nazývá Privat Public Partnership (PPP). Evropská komise ho doporučuje jako osvědčený postup financování veřejných projektů. Základem PPP je koncesní dohoda Design – Build – Finance – Operate (DBFO), tedy navrhnout – postavit – financovat – provozovat. Tato dohoda umožňuje postavit a provozovat zlepšení infrastruktury vytvářející příjmy výměnou za právo inkasovat související příjmy za konkrétní časové období, většinou 25 – 30 let i déle.

Po skončení tohoto období je zařízení předáno zpět veřejnému sektoru. Vlastnictví zařízení po dobu trvání smlouvy může být veřejné (typ BOT) nebo soukromé (typ DBFO). Tyto majetkové vztahy je nutné řádně smluvně ošetřit. PPP se hodí především pro projekty, které mají výrazný provozní obsah – oblast silniční dopravy, vodohospodářství a nakládání s odpady.

Bankovní úvěry

Předpokladem pro získání dotace ze Strukturálních fondů EU je prokazatelné zajištění financování příslušného projektu. Příslib úvěru lze získat od bank, které nabízí pomoc s financováním firemních a municipálních projektů z fondů Evropské unie.

5.2. NÁVRH POSTUPU REGENERACE

5.2.1. VÝSLEDKY PROGRAMU REGENERACE Z MINULÝCH LET

Město Polička se od roku 1994 zapojilo do Programu regenerace MPZ a MPR. Tento program, díky poskytovaným finančním dotacím, umožnil obnovit řadu významných památek, či alespoň zajistit jejich havarijný stav. Patří mezi ně např. rekonstrukce kostela sv. Michaela, dokončení rekonstrukce barokní radnice na Palackého náměstí, restaurování a zprovoznění dvou kašen před východním průčelím radnice se sochami J. F. Pacáka – sv. Jiří a archanděla Michaela z roku 1727, celkové restaurování stěžejního díla J. F. Pacáka – velkolepá skupina sloupů Neposkvrněného početí Panny Marie, a především pokračování sanace gotického opevnění města Poličky.

DOSAVADNÍ PRŮBĚH PROGRAMU REGENERACE

rok	akce
1994, 1995	Provedeny sanační práce na hradebním úseku SO 15 – ul. Na Bídě a na havarijním úseku SO 9 – ul. Štěpničná, (úsek kompletně dokončen v roce 1995). Dále byly zahájeny práce na úseku hradeb SO 14 a na baště SO 13 v ul. Na Bídě.
1996, 1997	Zpracovány podklady pro státní finanční podporu v rámci <i>Programu záchrany architektonického dědictví</i> na obnovu nemovité kulturní památky – městské opevnění, v jehož rekonstrukci bylo pokračováno na úseku SO 13 a zajišťovaly se některé další havarijní části. Rozsah provedených prací v jednotlivých letech byl závislý na finančních možnostech města a přiznané státní dotaci, jejíž podmínkou je 50 % spoluúčast Města.

rok	akce
1998	<p>Realizován největší objem prací, kdy státní dotace Programu regenerace pro Poličku činila 3.750 tis. Kč, což představovalo 50 % podíl hodnoty provedených stavebních prací. V tomto roce byla sanace prováděna na čtyřech úsecích:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Hradební úsek SO 13 – dokončení celého východního pásu hradeb, vybudování vstupního schodiště z vnitřní strany hradeb a tím zpřístupnění ochozu východního okruhu hradeb. ○ Rekonstrukce úseku SO 21 – provedena rekonstrukce celé bašty včetně krovu a část hradební kurtiny. ○ Hradební úsek SO 23 a část SO 22 – jižní část hradebního okruhu. Jednalo se o jeden z nejnáročnějších a nejhavarijnějších úseků městského opevnění. Kromě havarijního stavu bašty a hradební zdi komplikovala rekonstrukční práce porušená kanalizace z přilehlého objektu, která vedla pod baštou. ○ Čtvrtou oblastí hradebního prstence, kde v roce 1998 probíhaly sanační práce, byla severní část – úseky SO 8 a SO 7 – Parkány. Zde byly práce zahájeny na základě výzvy státního stavebního dohledu na odstranění havárie.
1999	<p>Město Polička obdrželo dotaci ve výši 940 tis. Kč na městské hradby, pokračovala rekonstrukce úseků na parkánech (objekt SO 8 a SO 7), neboť celkové náklady na dokončení obou úseků představovaly částku téměř 5 mil. Kč. Též byla odstraněna rozsáhlá havárie v úseku SO 10.</p>
2000	<p>Část státní dotace (500 tis. Kč) poskytnuta na církevní památku – kostel sv. Jakuba, na rekonstrukci zastřešení. Druhá část (téměř 1,5 mil. Kč) byla s finanční spoluúčastí Města využita opět na rekonstrukci gotického opevnění. Celková finanční částka umožnila dokončit úseky SO 8a a SO 7 na Parkánech. Právě tyto úseky byly po dokončení sanace zhodnoceny projektantem, zástupcem Památkového ústavu i ostatními odborníky za mimořádně zdařilou rekonstrukci. Dále byly z rozpočtu Města uhrazeny náklady na přípravné práce (průzkumy, zaměření stávajícího stavu, projekty) dalších úseků ve dvou lokalitách.</p>
2001	<p>Na základě poměrně rozsáhlé připravenosti a poskytnuté finanční dotaci MK ČR v rámci Programu regenerace MPZ ve výši 3.010 tis. Kč – na hradby byl určen podíl 2.500 tis. Kč (zbytek na rekonstrukci střechy kostela sv. Jakuba), pokročila rekonstrukce hradeb o velký kus dopředu. Byly dokončeny dva úseky SO 9 a SO 10 na severní části hradebního okruhu mezi ulicemi Tyršova a Fortna. Jednalo se o náročnou obnovu části městského opevnění, neboť tyto úseky vykazovaly havarijní stav, s nímž bylo spojeno i poměrně komplikované statické zajištění. V srpnu se rekonstrukce přesunula na úsek SO 5, z něhož byla do konce roku 2003 dokončena celá bašta a část kurtiny.</p>
2002	<p>Nebyl naplněn předpoklad dokončení hradebních úseků SO 5 a SO 6, neboť téměř polovina poskytnuté dotace z MK ČR byla využita na rekonstrukci Památníku B. Martinů.</p>
2003	<p>Celá částka (1.340 tis. Kč), poskytnutá v rámci Programu regenerace, byla (dle rozhodnutí Rady města) použita na rekonstrukci muzejních budov za účelem vybudování Památníku B. Martinů. Rekonstrukce hradeb byla proto financována pouze z rozpočtu Města. Z této částky byla sanována a staticky zajištěna kurtina objektu SO 6 a odstraněn havarijní stav bašty úseku SO 6.</p>
2004	<p>Finanční dotace z Programu regenerace (ve výši 1.240 tis. Kč) použita se spoluúčastí Města na pokračování rekonstrukce Památníku B. Martinů. Sanace hradeb financována plně z rozpočtu Města nákladem ve výši 2,2 mil. Kč - dokončena hradební bašta úseku SO 6 a kompletně obnovena parkánová zeď před úseky SO 5 a SO 6.</p>
2005	<p>Poskytnutá finanční dotace z Programu regenerace (ve výši 530 tis. Kč) využita na pokračování obnovy muzejních budov čp. 112, 113 a 114, za účelem vybudování Památníku B. Martinů. Spoluúčast Města na této akci činila 5 mil. Kč.</p>
2006	<p>Dokončena rozsáhlá obnova muzejních budov. Náklady na stavební práce v tomto roce představovaly částku téměř 9 mil. Kč (z Programu regenerace 750 tis. Kč, zbytek hrazen z městského rozpočtu). Dále Město financovalo havarijní stav hradebního úseku SO 22 – Na Valech.</p>
2007	<p>Pokračování sanačních prací na hradebním úseku SO 22 – Na Valech, dle zpracované projektové dokumentace s poskytnutou finanční podporou z Programu regenerace ve výši 605 tis. Kč. Dále byl odstraněn havarijní stav hradebního úseku SO 18 Na Valech v rozsahu 650 tis. Kč, vč. poskytnutého finančního příspěvku ve výši 323 tis. Kč z Ministerstva kultury ČR.</p>
2008	<p>Zahájena obnova hradebního úseku SO 16 – bašta. Cena díla činí 2,2 mil. Kč. I. etapa (realizovaná v r. 2008) – 1,2 mil. Kč, poskytnutý příspěvek z Programu regenerace je ve výši 400 000,- Kč. II. etapa by měla následovat v r. 2009, a tím by byla dokončena obnova bašty SO 16.</p>

5.2.2. ETAPIZACE A ODHAD NÁKLADŮ

Návrh zařazení akcí k obnově v roce 2009 a v dalších letech je dokumentován v grafické části – **B.4**, **B.5** a **B.6** a vyznačen v katalogových listech jednotlivých akcí.

V rámci Programu regenerace MPZ je etapizace navržena následovně:

I. etapa	do r. 2012
II. etapa	2013 - 2015
III. etapa	2016 - 2018

Jelikož nelze předem stanovit, kolik prostředků se podaří v určitém roce na jednotlivé akce zabezpečit, jak budou postupovat organizační zajištění a nutné průzkumy a projektové práce, je zařazení do etap orientační (podle dostupných informací a priorit, které se však mohou v průběhu času měnit).

Akce I. etapy, které nebude možné do r. 2012 realizovat (nebo jen částečně), se automaticky posouvají do dalších etap.

Stejně tak je orientační i odhad nákladů, protože ke stanovení skutečné potřeby prostředků je nutné vycházet z projektů, zpracovaných na základě podrobného průzkumu stavu objektů, u technické infrastruktury a prostranství na základě revize a stavu inženýrských sítí, volby materiálů a mobiliáře, výtvarných prvků apod.

Z těchto důvodů je dokumentace programu zpracována formou otevřeného systému, který může *Pracovní skupina pro regeneraci* průběžně aktualizovat - podle dosavadního postupu, aktuálních potřeb (města, vlastníků či uživatelů), zpřesnění údajů průzkumem nebo projektem, a podle konkrétních možností financování akcí v jednotlivých letech (kombinace různých zdrojů, změny dotačních programů apod.).

6. PŘÍLOHY

6.1. VÝBĚR Z MEZINÁRODNÍCH DOKUMENTŮ O OCHRANĚ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

MEZINÁRODNÍ CHARTA O ZACHOVÁNÍ A RESTAUROVÁNÍ PAMÁTEK A SÍDEL - Benátky 1964

Památky jako nositelé duchovního odkazu minulosti představují v přítomném životě národů živé svědectví jejich staletých tradic. Lidstvo, které si každodenně uvědomuje jednotu všelidských hodnot, považuje památky za společné dědictví a prohlašuje se vůči budoucím generacím za solidárně zodpovědné za jejich zachování. Považuje za svou povinnost odevzdat jim je v plné bohatosti jejich původnosti.

Definice:

Čl. 1. Pojem historické památky zahrnuje architektonické dílo, buď osamocené nebo sídlo městské či venkovské, které podává svědectví o svébytné civilizaci, příznačném vývoji nebo historické události. Vztahuje se nejen na velké výtvary, ale i na díla skromná, která získala časem kulturní význam.

Konzervace:

Čl. 2. Konzervace památek ukládá především soustavnost jejich údržby.

Čl. 3. Zachování památek je vždy podpořeno, jestliže se jim určí funkce užitečná pro společnost: takové určení je tedy žádoucí, ale nesmí narušit uspořádání a výzdobu budov. Právě v těchto mezích je možno pojímat i schválit úpravy, které jsou požadovány v důsledku vývoje potřeb a zvyklostí.

Čl. 4. Konzervace památky v sobě zahrnuje zachování jejich prostředí a měřítka. Jestliže tradiční prostředí památky existuje, je třeba ho zachovat. Je třeba zamítnout každou novostavbu, každou destrukci a každou úpravu, které by mohly porušit vztahy objemů a barev.

Restaurování:

Čl. 5. Restaurování je operací, která má podržet výjimečný charakter. Jejím cílem je odhalovat a zachovat estetické a historické hodnoty památky a zakládá se na respektování staré podstaty a autentických dokumentů. Zastavuje se tam, kde začíná hypotéza. V oblasti požadovaných úprav má být každá práce, jež je uznána za nezbytnou z důvodů estetických nebo technických, založena na architektonické kompozici a má nést znaky naší doby. Restaurování budou vždy přecházet i doprovázet archeologické a historické průzkumy památky.

Čl. 6. Jestliže se tradiční techniky ukázaly nepostačujícími, je možno zabezpečení památky provést všemi moderními technikami konzervace a konstrukce, jejichž účinnost byla prokázána údaji vědeckými a zaručena zkušeností.

Čl. 7. Hodnotné přínosy všech dob, které přispěly k vybudování památky, mají být respektovány; dosažení jednoty stylu během restaurování nemá být cílem. Jestliže budova vykazuje více sloho na sobě navrstvených, pak obnažení stavu skrytého uvnitř je možno odůvodnit jen výjimečně za podmínek, že odstraňované prvky představují jen malý zájem a že kompozice nově odkrytá je svědectvím vysoké hodnoty historické, archeologické nebo estetické a že stav konzervace bude možno považovat za postačující. Úsudek o hodnotě dotyčných prvků a rozhodnutí o eliminacích, jež bylo nutné provést, nemohou být odvislé jen od samotného autora.

Čl. 8. Prvky, určené k tomu, aby nahradily chybějící části se musí včlenit do celku harmonicky, ale zároveň i odlišovat od původních částí tak, aby restaurování nefalsifikovalo dokument umění a historie.

Čl. 9. Doplnky mohou být trpěny jen pokud respektují všechny části týkající se budovy, její tradiční rámec, rovnováhu kompozice a vztahy s prostředím.

MEZINÁRODNÍ CHARTA PRO ZÁCHRANU HISTORICKÝCH MĚST (Washington 1987)

Tato charta se týká velkých nebo malých měst, historických center nebo čtvrtí a jejich prostředí přírodního nebo zastavěného, které – kromě své kvality historického dokumentu – vyjadřují hodnoty vlastní městským tradičním civilizacím. Tyto civilizace jsou ohroženy degradací, destrukcí nebo přímo destrukcí pod vlivem způsobu urbanizace zrozeném v průmyslové éře, která postihuje dnes všeobecně všechny společnosti. Vzhledem k této situaci často dramatické, jež vyvolává nenahraditelné ztráty kulturního, společenského a dokonce ekonomického charakteru Mezinárodní rada pro památky a sídla (ICOMOS) považovala za nutné sepsat „Mezinárodní chartu pro záchranu historických měst“.

Jak v textu „Doporučení UNESCO týkající se ochrany tradičních nebo historických souborů a jejich úlohy v současném životě“ (Varšava – Nairobi, 1976), tak v různých jiných mezinárodních nástrojích, rozumí se zde „ochranou historických měst“ opatření nezbytná k jejich konzervaci, obnově i k jejich nepřetržitému vývoji a harmonické adaptaci pro dnešní život.

MEZINÁRODNÍ CHARTA O LIDOVÉM STAVEBNÍM DĚDICTVÍ (Mexiko 1999)

Lidové stavební dědictví vzbuzuje právem hrdost všeho lidu. Je uznáno jako charakteristický a malebný projev společenského tvoření. Jako dílo člověka je především svědectvím o historii a době svého vzniku. Pro dědictví lidstva by bylo nebezpečné, kdyby neexistovala snaha o zachování a podporu této tradiční harmonie, která je zárukou zachování památek pro budoucnost.

Lidové stavební dědictví je významné jako základní výraz kultury lidských společenství a výraz jejich vztahu k obývaným územím; zároveň vyjadřuje kulturní rozmanitost světa.

Lidová stavba je tradičním a přirozeným prostředkem, kterým komunity vytvářely svá obydlí. Je vždy výsledkem vývojových procesů a proměn, vyvolávaných životním prostředím i proměnlivými vlivy sociálních podmínek. Všude ve světě hrozí překonání této tradice ekonomickou, kulturní a architektonickou uniformitou. Otázka, jak čelit těmto silám, musí být řešena nejen obyvatelstvem, ale také vládami, urbanisty, architekty, konzervátory, jakož i multidisciplinárními skupinami expertů.

V důsledku uniformity kultury a působení fenoménu socioekonomické globalizace jsou lidové stavby v celém světě velmi zranitelné, protože klesá zájem o jejich ochranu před důsledky stárnutí, o jejich integraci do měnícího se života společnosti.

Je proto nezbytné pro doplnění Benátské charty stanovit principy údržby a ochrany lidového stavebního dědictví.

Principy konzervace:

Konzervaci lidového stavebního dědictví musí zajišťovat specialisté rozličných disciplín, kteří rozpoznají charakter vývoje a nevyhnutelných změn a budou respektovat kulturní identitu společenství.

Soudobé zásahy do staveb, souborů a celků lidového stavitelství musí respektovat jejich kulturní hodnoty a tradiční charakter.

Lidové stavební dědictví má zřídka podobu izolovaných staveb a je lépe ochráněno údržbou a ochranou reprezentativních souborů a celků v každé příslušné oblasti.

Lidové stavební dědictví tvoří integrální součást kulturní krajiny – tento vztah musí být brán v úvahu při přípravě projektů konzervace.

Lidové stavební dědictví není tvořeno jen formami a materiály staveb, struktur a míst, ale též způsobem užívání a výběru těchto prvků, jakož i tradicí a pevností vazeb, kterými jsou spojeny.

6.2. PODMÍNKY PAMÁTKOVÉ PÉČE VYPLÝVAJÍCÍ Z PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ (VÝBĚR)

Zákon České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči

Povinnosti vlastníka kulturní památky:

§ 9

Vlastník kulturní památky je povinen na vlastní náklad pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením. Kulturní památku je povinen užívat pouze způsobem, který odpovídá jejímu kulturně politickému významu, památkové dohodě a technickému stavu.

§ 14

Zamýšlí-li vlastník kulturní památky provést její úpravu, je povinen si předem vyžádat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností, a jde-li o národní kulturní památku, závazné stanovisko krajského úřadu.

Vlastník nemovitosti, které není kulturní památkou, je povinen vyžádat si příslušné stanovisko, pokud je nemovitost v památkové rezervaci, památkové zóně nebo ochranném pásmu.

Povinnosti správních úřadů, právnických a fyzických osob

§ 10

Neplní-li vlastník povinnosti podle § 9, vydá obecní úřad obce s rozšířenou působností po vyjádření odborné organizace státní památkové péče rozhodnutí o opatřeních, která je povinen vlastník kulturní památky učinit v určité lhůtě.

§ 11

Při rozhodování o způsobu a změnách využití kulturní památky jsou příslušné orgány státní správy povinny zabezpečit jejich vhodné využití odpovídající jejich hodnotě a technickému stavu.

Jestliže fyzická nebo právní osoba svou činností působí nebo by mohli způsobit nepříznivé změny stavu kulturní památky nebo jejího prostředí anebo ohrožují zachování nebo společenské uplatnění kulturní památky, určí obecní úřad s rozšířenou působností podmínky pro další výkon takové činnosti nebo výkon činnosti zakáže.

K zákonu o památkové péči byla vydána i **prováděcí vyhláška Ministerstva kultury č. 66/1988 Sb.**, kterou se provádí zákon České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, **upravená vyhláškou č. 139 Ministerstva kultury ze dne 25. května 1999.**

Vybrané paragrafy vyhlášky vztahující se k naplňování péče o kulturní památky:

§ 8

Vlastník kulturní památky je povinen se postarat o včasnou přípravu a řádné provedení všech prací a jiných opatření potřebných k zabezpečení péče o kulturní památku, zejména o zajištění:

dobrého technického stavu a estetického vzhledu kulturní památky,

vhodného a přiměřeného užívání kulturní památky,

příznivého prostředí kulturní památky, popřípadě jejího přemístění na jiné vhodné místo,

proti svévolnému poškozování, zničení nebo odcizení jejich odstranitelných částí či příslušenství.